

WYDARZENIA**Jubileusz 150- lecia nauk rolniczych w Puławach**

20 czerwca 2012 r. w Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowym Instytucie Badawczym odbyły się uroczystości związane ze 150-leciem nauk rolniczych w Puławach. Patronat honorowy nad jubileuszem objęli Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Współorganizatorem uroczystości jubileuszowych była Komisja Rolnictwa i Weterynarii Oddziału PAN w Lublinie. W sesji jubileuszowej wzięło udział około 300 osób. Wśród przybyłych na uroczystość gości, m.in., byli: Tadeusz Nalewajk – Podsekretarz Stanu w MRiRW, Włodzimierz Karpiński – poseł na Sejm RP, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji, Jerzy Chróścikowski – senator RP, przewodniczący senackiej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, prof. dr hab. Jolanta Szolno-Koguc – Wojewoda Lubelski, Sławomir Sosnowski – Wicemarszałek województwa lubelskiego, władze miasta Puławy i powiatu puławskiego.

W sesji Jubileuszowej uczestniczyli dyrektorzy i pracownicy departamentów merytorycznych MRiRW, członkowie PAN, dyrektorzy i pracownicy instytutów badawczych podległych Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz instytutów PAN, rektorzy i pracownicy wyższych uczelni, członkowie Rady Naukowej IUNG-PIB, przedstawiciele instytucji i organizacji pracujących na rzecz rolnictwa i obszarów wiejskich. Liczną grupę stanowili czynni i emerytowani pracownicy instytutów, także spoza Puław (z Poznania, Wrocławia, Warszawy).

Uczestnicy Sesji Jubileuszowej

Fot. Piotr Safader

W referacie okolicznościowym przygotowanym przez profesorów Wiesława Oleszka i Stanisława Krasowicza (IUNG-PIB) przedstawiono rys historyczny i główne etapy rozwoju Puławskiego Ośrodka Nauk Rolniczych. Wskazano, m.in., związek historii tego ośrodka z działalnością Instytutu Agronomicznego w Marymoncie, do którego tradycji nawiązuje SGGW w Warszawie oraz wydarzeniami dziejowymi jakie miały w Polsce (na ziemiach polskich).

W wyniku reformy szkolnictwa w Królestwie Polskim (zabór rosyjski), przeprowadzonej przez Aleksandra Wielopolskiego, w 1862 r. do Puław, zwanych wówczas Nową Aleksandrią, przeniesiono Instytut Agronomiczny i tu, w pałacu – dawnej rezydencji książąt Czartoryskich utworzono uczelnię; Instytut Politechniczny i Rolniczo-Leśny. Była to uczelnia z polskim językiem wykładowym i polską kadrami.

W wyniku represji stosowanych przez władze carskie po powstaniu styczniowym 1863 roku uczelnię zamknięto. W 1869 roku wznowiła ona działalność, ale z rosyjskim językiem wykładowym. Uczelnia ta zwana Instytutem Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa istniała do 1914 roku i odegrała znaczącą rolę w kształceniu kadr agronomów i leśników dla imperium carskiego, w tym również ziem d. Rzeczypospolitej. W XIX wieku Puławy były prężnym ośrodkiem naukowym. Na podkreślenie zasługuje fakt, że w Puławach w XIX wieku powstała I w świecie samodzielna katedra gleboznawstwa, przy aktywnym zaangażowaniu, znanego gleboznawcy rosyjskiego Wasilija Dokuczajewa. Natomiast w roku 1871 rozpoczęto w Puławach badania agrometeorologiczne, które są kontynuowane do dzisiaj.

Na rozwój ośrodka nauk rolniczych w Puławach, jego działalność dydaktyczną, badawczą, upowszechnieniową i wdrożeniową wywierały wpływ wydarzenia dziejowe (wojna 1920 r., I i II wojna światowa).

Ważnym etapem rozwoju Puławskiego Ośrodka Nauk Rolniczych było utworzenie w roku 1917 Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego, następnie w 1921 roku przekształconego w Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego (PINGW). Spadkobiercami tradycji i działalności tego instytutu są współcześnie istniejące instytuty badawcze, stanowiące zaplecze naukowe – Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Powstały one po reorganizacji PINGW w roku 1950, natomiast Państwowy Instytut Weterynaryjny w Puławach został utworzony wcześniej, bo już w roku 1945.

Zwracając się do uczestników uroczystości Minister Tadeusz Nalewajk powiedział: „Instytuty resortowe są spadkobiercami bogatych tradycji, ale przede wszystkim realizują swoje zadania wynikające z programów działalności statutowej i programów wieloletnich. Zakresem swojej działalności obejmują wszystkie sfery rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich. Skutecznie wspierają działania Rządu RP, ale z wyników ich badań i analiz korzyści czerpią także rolnicy (np. dopłaty z tytułu wyodrębniania ONW). Przykłady świadczące o skutecznej realizacji misji służenia społeczeństwu można znaleźć w każdym bez wyjątku instytucie – spadkobiercy tradycji Puławskiego Ośrodka Nauk Rolniczych”. W swoim wystąpieniu wysoko ocenił działalność instytutów badawczych i ich

wielokierunkowy wkład w rozwój oraz unowocześnienie polskiego rolnictwa i zwiększanie jego konkurencyjności. Przekazał Dyrektorowi IUNG-PIB w Puławach – prof. dr. hab. Wiesławowi Oleszkowi – inicjatorowi uroczystości jubileuszowych adres okolicznościowy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi – dr. Marka Sawickiego.

W liście tym adresowanym do uczestników jubileuszu znalazły się, m.in., następujące sformułowania:

„...Szacunek dla dokonań poprzedników jest wyzwaniem dla ciągłego doskonalenia działań nauki wspierających rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich. Misję tą realizują skutecznie resortowe instytuty badawcze, z których ponad połowa ma status państwowego instytutu badawczego. Jednym z wyznaczników tej misji jest udział Polski w strukturach Unii Europejskiej oraz nowe wyzwania wynikające z realizacji Wspólnej Polityki Rolnej.

Z okazji doniosłego jubileuszu 150-lecia nauk rolniczych w Puławach wyrażam uznanie dla działalności wszystkich instytutów badawczych, nadzorowanych przez podległy mi resort.

Dyrektorom i wszystkim Pracownikom instytutów badawczych oraz Centralnej Biblioteki Rolniczej życzę dalszych osiągnięć i satysfakcji z realizowanej misji służenia społeczeństwu poprzez wspieranie rozwoju wsi i rolnictwa.

Serdecznie pozdrawiam uczestników uroczystości jubileuszowych i towarzyszących im spotkań naukowych. Życzę Państwu pomyślnej realizacji zamierzeń zawodowych i osobistych”.

Odczytano również list Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego – prof. dr. hab. Barbary Kudryckiej, w którym, obok gratulacji, znalazły się też wyrazy uznania dla dokonań naukowych instytutów badawczych i ich wkładu do rozwoju współpracy naukowej z zagranicą. W imieniu Polskiej Akademii Nauk wystąpił prof. dr. hab. Marian Truszczyński – członek rzeczywisty PAN, Wiceprezes Oddziału PAN w Lublinie w swoim wystąpieniu wyraził szacunek dla tradycji i uznanie dla dokonań Puławskiego Ośrodka Nauk Rolniczych. Wskazał na dużą rolę resortowych instytutów badawczych, zlokalizowanych w Puławach lub wywodzących się z tego ośrodka dla rozwoju nauk rolniczych i wspierania gospodarki żywnościowej Polski. Podkreślił duże zaangażowanie pracowników naukowych puławskich instytutów w działalność Polskiej Akademii Nauk, w tym również Oddziału Lubelskiego PAN, zarówno w przeszłości jak i obecnie.

Natomiast Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie – prof. dr. hab. Marian Wesołowski w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na znaczący wkład pracowników naukowych PINGW z Puław w tworzenie i umacnianie ośrodka akademickiego w Lublinie po II wojnie światowej, szczególnie w zakresie nauk rolniczych i weterynaryjnych.

Jubileusz był wspólnym świętem instytutów resortowych wywodzących się z Puław, nawiązujących do bogatych tradycji tego ośrodka. Swoje prezentacje pod wspólnym tytułem „Instytuty resortowe spadkobiercami tradycji Puławskiego Ośrodka Nauk Rolniczych” przedstawili dyrektorzy jednostek wywodzących się

z Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego, wskazując liczne związki aktualnych kierunków działalności z badaniami zapoczątkowanymi w przeszłości, często bardzo odległej.

Wystąpienia okolicznościowe w tej części sesji zaprezentowali:

- prof. dr hab. Wiesław Oleszek, Dyrektor Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB w Puławach
- prof. dr hab. Edward Arseniuk, Dyrektor Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – PIB w Radzikowie
- prof. dr hab. Danuta Sosnowska, Dyrektor Instytutu Ochrony Roślin – PIB w Poznaniu
- dr Krzysztof Niemczuk, Dyrektor Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – PIB w Puławach
- prof. dr hab. Jędrzej Krupiński, Dyrektor Instytutu Zootechniki – PIB w Balicach
- prof. dr hab. Franciszek Adamicki, Dyrektor Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach
- prof. dr hab. Andrzej Kowalski, Dyrektor Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB w Warszawie
- prof. dr hab. Edmund Kaca, Dyrektor Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego w Falentach

Uczestniczący w sesji jubileuszowej goście złożyli organizatorom sesji historycznej gratulacje i wyrazy uznania za podjęcie inicjatywy upamiętniającej tradycje Puławskiego Ośrodka Nauk Rolniczych, pokazującej, że Polska wniosła do UE znaczący dorobek w dziedzinie nauk rolniczych.

Po sesji na dziedzińcu Pałacu Czartoryskich, który od ponad 60 lat jest siedzibą IUNG-PIB odbyło się spotkanie koleżeńskie „Wieczór pod gwiazdami”. Wzięli w nim obok zaproszonych gości, czynni i emerytowani pracownicy instytutów oraz członkowie ich rodzin. Uroczystość uświetnił, m.in., występ Zespołu Pieśni i Tańca „Jawor” Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Spotkanie jubileuszowe było wyrazem szacunku dla tradycji, formą promocji dokonań instytutów badawczych MRiRW i okazją do pokazania ich służebnej roli wobec wsi i rolnictwa, a także całej gospodarki Polski.

Stanisław Krasowicz
Teresa Doroszevska

Prof. dr hab. Stanisław Krasowicz, prof. dr hab. Teresa Doroszevska są pracownikami Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB w Puławach, pełnią funkcję zastępców dyrektora ds. naukowych.